

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 5. Argumentorum solutio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

eadem aquæ portio vnita dicitur pars, & non vnita dicitur totum, sic eadem vnitas aquæ non vnita dicitur totalis vnitas & vnita alteri vnitati aquæ, partialis vnitas dicitur, & ita posita vnione inter vnitates non est pluralitas aquarum, neque vnitatum totalium aquæ, sed pluralitas partium, & vnitatum partialium aquæ. Nihilominus semper remanet eadem vnitas in qualibet aqua, seu in qualibet portione aquæ siue vnita, siue non vnita, & tantum extrinsecè differunt, ex eo quod vnitates, quæ non vnitæ dicebantur totales, & pluralitatem aquarum constituebant, vnitæ partiales appellantur, & non dicuntur constituere pluralitatem aquarum, sed pluralitatem partium aquæ.

34 Infero sextò, vnitates entium negatiuorum seu negationum, non aliquid posituum importare, quia cum vnitas non distingatur ab ente, neque adhuc ex parte obiecti formaliter, quale est ens talis est vnitas illius. Hac ratione ens rationis suam vnitatem rationis quodam modo includit, sunt etiam aliqua entia positiua, quæ secundum denominationem entium totalium negationem important, aqua enim & reliqua composita, quorum partes integrantes sunt eiusdem rationis præcisè per negationem vnionis cum extremo integrali eiusdem rationis dicuntur totalia: sic horum vnitates dicuntur totales quando non sunt integraliter vnitæ cum aliis vnitatibus eiusdem rationis.

35 Infero septimò, *vnium*, & *ens* adequatè conuertere tanquam passionem & essentiam, quia quodlibet ens habet esse à se indiuisum, & diuisum à quolibet alio; quo modo autem cum hoc stare possit diuisio entis in vnum & plura dicā §. vbi de vnitate entis per accidens, seu multitudinis.

§. V.

Argumenta soluta.

36 Obiicitur: Ideo ens est vnum; quia est indiuisum in plura, quæ sunt adequatè idem cum ipso: ergo ea indiuisio non consistit in vnione, sed in eo quod ens non sit multiplex. Respondeo non ideo præcisè ens esse vnum, quia non est diuisum in plura, quæ non sint adequatè idem cum ipso, sed quia non est ita diuisum, & quia non est diuisum in partes, quæ inadæquatè ab illo distinguantur, quarum hæc vltima indiuisio dicit in ente composito esse vnitatem, & in non composito esse simplex, seu indiuisibile, quæ omnia rectè explicantur per hunc terminum *indiuisum*, & aliquid posituum important, quia indiuisio dicit rei simplicitatem, si res indiuisibilis sit, vel partes, & vnionem, seu vnicum substantiæ sumptum si res indiuisa sit composita.

37 Obiicit secundò Arriaga: Pluralitas, & multitudo vnitatum non est carentia, sed potius est repetitio vnitatum: sed vnitas est carentia pluralitatis: ergo vnitas est carentia alicuius positiui: ergo est quid negatiuum. Ex eisdem principiis, quibus nos impetit Arriaga, illum aggredior: Pluralitas non est quid negatiuum, vt docet Arriaga: sed pluralitas tantum est repetitio vnitatum: ergo vnitates seorsim sumptæ, seu quælibet vnitas vt distincta ab alia non est quid negatiuum. Probo consequentiam: ex repetitione negationum præcisè non potest fieri quid positiuum, quia negatio negatione addit non constituit aliquid positiuum, sed quoddam aggregatum negationum: sed præcisè ex repetitione vnitatum confurgit quid positiuum, videlicet pluralitas: ergo vnitates non sunt quid negatiuum, sed quid positiuum important. Dices vnitates esse quid negatiuum, repetitiones tamen earum esse quid positiuum. Contrà, repetitiones vnitatum, vel distinguuntur ab ipsis vnitatibus, vel non distinguuntur. Si distinguuntur, non pertinent ad pluralitatem, quia pluralitas tantum dicit hanc & illam vnitatem: si non distinguuntur, sicuti vnitates sunt quid negatiuum, sic illarum repetitiones quid negatiuum erit identificatum cum ipsis vnitatibus. Secundò repetitiones vnitatum ab ipsis non distingui est omnino certum, quia repetitio vnitatum nihil aliud est, quam hæc vnitas, & illa vnitas, eo enim ipso quod sit hæc, & illa vnitas vnitates repetitæ dicuntur.

38 Ad argumenti solutionem, scire oportet, quomodo vnitas, & pluralitas opponantur, & quam pluralitatem excludat vnitas. Ad duplicem pluralitatem potest comparari vnitas rei, v.g. vnitas Petri. Primò ad pluralitatem, quæ confurgit ex vnitate Petri, & ex aliis vnitatibus, v.g. ex vnitate Ioannis, & Francisci, ex quibus vna pluralitas affurgit. Secundò ad pluralitatem, quæ non affurgit ex ad-

uentu aliarum vnitatum, sed ex destructione huius, vbi gratia, ad pluralitatem, quæ resurgeret ex indiuisis adequatis inter se distinctis, cum quibus Petrus resurgeret si Petrus modò ex materia, & forma compositus in vtramque diuideretur. Deinde potest duplex vnitas considerari: quædam *transcendentalis*, quæ competit omnibus rebus, alia *solutudinis*, quæ competit sed vnicum, & solum esse dicimus, in quo sensu dicimus Deum esse vnum, & Solem esse vnum, quia neque possibilibus alius Deus distinctus à Deo Optimo Maximo, qui de facto existit, & non est existens alius Sol distinctus à Sole, quem in hoc hemisphærio conspiciamus. Hæc solitudo vnitas semper dicit negationem aliis entitatis eiusdem rationis, cum illa, quæ dicitur vnica secundum illam rationem, quæ vnica, seu sola denominatur. Sic in hoc sensu Solem esse vnum dicit negationem aliis Solis, & me esse vnum, seu vnicum in hoc gymnasio dicit negationem aliis hominis existentis in hoc gymnasio. Dicit hæc vnitas tam in ente creato, quam increato negationem aliis entis similis modo supra explicato, cum hac tamen differentia, quod negatio illa necessariò coniungenda est cum ente increato; repugnat enim Deum alium existere, ac prout hæc vnitas solitudinis, licet dicat negationem aliis Dei extrinsecum Deo, necessariò est coniuncta cum essentia Dei, & potest dici aliquo modo oriri ex essentia Dei, quia eo ipso quod Deus habeat essentiam infinitam necessariò cum illa coniungitur negatio aliis Dei, per quam hæc vnitas solitudinis constituitur. Enti verò creato non necessariò, sed contingenter hæc solitudinis vnitas contingit, quia contingens est respectu Solis, qui de facto existit, non dari modò alium Solem, seu dari negationem omnium Solium, qui possent existere, per quam constituitur vnitas solitudinis, quæ modo gaudet. Poterit etiam dici quemlibet Angelum necessariò habere vnitatem solitudinis secundum speciem, si defendas implicare intra eandem speciem plures Angelos numero distinctos, non tamen adhuc secundum hanc opinionem aquæ necessariò habebit Angelus vnitatem solitudinis, ac illam habet Deus, quia Angelus necessariò habet hanc vnitatem ex suppositione, quod existat, potuit enim antecederet non existere, & potest modò à Deo destitui, & hanc non habere vnitatem, Deus autem antecederet ad omnem suppositionem est vnus vnitate solitudinis, quia non tantum est necessum, non esse alium Deum, sed etiam antecederet ad quamcumque suppositionem summè necessum est existere hunc Deum Optimum Maximum, qui de facto existit.

Ex his duabus vnitatibus vnitas solitudinis opponitur cum quacumque pluralitate, & hæc dicit carentiam vnitatum oppositam multitudini, quam negat, vnitas transcendentalis non opponitur cum priori pluralitate, quæ resultat ex ipsa, & ex aliis vnitatibus extrinsecè aduenientibus, potius hanc pluralitatem componit, & ita non illum negat, sed constituit, neque illius est negatio, sed pars. Opponitur autem hæc vnitas, seu ens huiusmodi vnum cum pluralitate, seu multitudine, quæ adequatè repetitur in ipso, & quæ sit idem cum ipso, v.g. Petrus transcendentaliter vnus opponitur cum pluralitate Petri, & Ioannis, & Francisci, qui inter se distinguuntur, & sunt idem cum ipso Petro, quod non est opponi cum pluralitate, quæ resultat ex ipso Petro, & ex Ioannē, & Francisco inter se, & ab ipso Petro distinctis, cum hac enim pluralitate non transcendentalis, sed tantum solitudinis vnitas, quæ formaliter dicit negationem, opponitur, sed opponi cum pluralitate, quæ resuleret ex Ioannē, & Francisco inter se distinctis, & identificatis cum ipso Petro, quod tantum dicit Petrum ipsum non esse plura, seu non esse Ioannē, & Franciscum, quod est idem ac Petrum esse non Ioannē, & non Franciscum, quod, vt sæpe dixi, Petro conuenit per suam entitatem, & formaliter ex parte obiecti tantum dicit Petrum esse Petrum. Opponitur etiam transcendentalis vnitas, seu *vnium* transcendentaliter cum alia pluralitate, quæ posset resultare ex diuisione sui, v.g. hæc aqua, quæ modò dicitur vna, si in duas medietates diuideretur multiplex diceretur. Cum hac ergo multiplicatione opponitur vnitas transcendentalis tanquam habitus cum priuatione, dicit enim hæc vnitas quid positiuum, & illa quid negatiuum, videlicet priuationem vnionis inter vnitates, ex quibus dicitur multitudo aquarum confurgere.

Neque

40 Neque hæc oppositio formaliter est cum substantia illarum unitatum, neque cum substantia pluralitatis, quæ cõfurgit ex illis, sed cum illis unitatibus, quatenus denominantur totales, & simpliciter dicuntur pluralitate aquarum totalem componere, quia hæc unitas aquæ quatenus totalis dicit negationem vnionis cum alia unitate, quam vnio- ne includebat formaliter unitas aquæ, quæ in plures aquas fuit diuisa, & ita inter illam unitatem, quæ præcessit, & modò est per diuisionem corruptam, & huius unitates, quæ modò sunt, quatenus totales denominantur, datur oppositio priuatiua, quæ ex parte harum unitatum tota- lium dicit negationem vnionis ipsarum inter se, & ex parte unitatis, ex cuius diuisione hæc aquarum pluralitas resultauit, dicit vnionem earundem unitatum, & ita hæc unitas cum illa multitudine tanquam habitus cum sua pri- uatione opponitur. Eadem verò aquarum multitudo seu eadem unitates, non quatenus totales, sed præcisè quate- nus inter se distinctæ nullam oppositionem habent cum illa unitate, quæ præcessit, ex cuius diuisione dictæ sunt unitates totales, potius tota hæc pluralitas in illa uni- tate continebatur, & eadem unitates, quæ modò diuisæ pluralitatem constituunt in illa unitate continebantur tanquam partes in toto, & eandem pluralitatem compo- nebant, & absolute plures dicebantur, & annumerari po- terant, non tamen pluralitas ista, dum erat contenta in illa unitate, dicebatur pluralitas aquarum totalem, seu pluralitas totorum, sed tantum pluralitas partium aquæ, & unitatum partialium, & quælibet unitas, quæ modò diuisa dicitur totalis unitas, tunc partialis diceba- tur absque illa intrinseca differentia, quia unitas in ra- tione totalis & adæquatæ in totis, quorum partes sunt homogeneæ cum toto, præcisè consistit in negatione vnionis, & intrinsecè eadem omnino inuariata modò hæc unitas partialis dicitur, modò totalis, sicuti hæc eadem numero aquæ portio aqua totalis dicitur quando non est unitas, & partialis denominatur quando illi contin- git vnio superaddita ad aliud extremum eiusdem rationis cum ipso.

41 In compositis quorum partes inter se, & cum toto sunt heterogeneæ, sicuti in toto essentialiter composito ex materia, & forma unitas transcendentalis non opponitur cum pluralitate partium, potius ex illa componitur, sicut enim totum componitur ex materia & forma, sic unitas eiusdem totius componitur ex unitate eiusdem materie, & eiusdem forme, quæ in toto unitas, & extra totum di- uisæ constituunt pluralitatem partium. Neque partes etiam diuisæ dicuntur habere unitates totales, neque illarum unitates pluralitatem totorum, sed semper plu- ralitatem partium constituunt, quia cum hæ partes sint di- uersæ rationis cum toto, & ad illud componendum es- sentialiter ordinentur, siue unitas, siue non unitas partes dicuntur, & partiales unitates dicuntur habere, & nullo modo unitas totius cum pluralitate partium opponitur, sed tantum cum pluralitate partium diuisarum, sed cum unitatibus partium, ut ipse se diuisis, quæ tantum est oppo- ni, cum diuisione unitatum tanquam habitus cum priuatione, quia sicuti totum dicit vnionem partium, sic unitas totius dicit vnionem unitatum partium, quæ opponitur cum diuisione unitatum partium tanquam ha- bitus cum priuatione. Totam hanc doctrinam quam de oppositione unitatis cum pluralitate tradidi, pulchrè satis nobis tradidit Angelicus Doctor in 1. distinct. 24. art. 1. ad 4. paucis his verbis: *Vnum non est priuatio multitudinis, quam constituit sed quæ negatur esse in ipso.* Ac si diceret, vnum transcendentalis non dicit priuationem multitudinis, quam ipsum vnum cum aliis componit, hanc enim multitudinem tantum negat unitas solitudinis, non verò transcenden- talis unitas; sed dicit negationem multitudinis, quæ fit in ipso vno, hoc est ipsum vnum plura non esse, neque in plura diuisi, quod habet per suammet positiuam en- titatem, quia Petrus per suam entitatem habet non esse plura, seu esse diuisum in plura, quod etiam habet Ange- lus, seu entitas indiuisibilis per suam simplicitatem, & in- trinsecam indiuisiōnem.

42 Hæc omnia ad formam argumenti strictius cingo. Ar- gumentum sic procedebat: unitas est non esse pluralita- tis: pluralitas est quid positiuum: ergo unitas est quid ne- gatiuum. Distinguo maiorem: unitas solitudinis, con- cedo: unitas transcendentalis, subdistinguo: est non esse pluralitatis, quæ resultat ex ipsa & ex aliis unitatibus

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. I. I.

distinctis, nego; hanc enim non negat, sed componit: est priuatio pluralitatis, quæ resultaret ex sui diuisione, & est non pluralitas identificata cum ipsa, concedo. Primum enim dicit vnionem in ente composito, quæ opponitur cum diuisione tanquam habitus cum sua priuatione, & simplicitatem, seu indiuisibilitatem in non composito, quæ à sua entitate non distinguitur: secundum dicit ipsum ens vnum, quatenus est non plura, quod dicit illam opposi- tionem, quam habet homo cum equo, quatenus non est equus, quæ non distinguitur ab ipso esse hominis, neque propriè est aliqua oppositio, ex quatuor, quæ vulgò solent assignari, & tantum præcisè dicit hoc ens non esse illud, & illud inter ipsa distincta.

Obiicit Arriaga sect. 3. subsect. 2. n. 35. doctrinam quam- dam, quæ se putat nostris argumentis satisfacere, imò sen- tentiam propriam stabilire, nostramque penitus euertere. Afferit diuisum, & indiuisum esse terminos contradic- toriè oppositos, ac proinde vnum esse negatiuum, & alterum positiuum. Dicit tamen diuisum esse quid positiuum, & non diuisum esse quid negatiuum, quod sic probat ex duo- bus contradicitoriis: illorum alterum debet conuenire cui- libet enti siue reali, siue rationis, quia si hæc propositio est falsa, *(chimæra legitur, hæc est necessariò vera, chimæra non le- gitur, aliàs darentur duæ contradictoriæ simul falsæ.* Ex hac doctrina, quæ verissima est sic arguit. De Chimæra non potest realiter affirmari *chimæra realiter est diuisa*: ergo po- test dici *chimæra realiter non est diuisa*: ergo non diuisio rea- lis conuenit Chimæra: ergo non est aliquid positiuum conueni- ret. Miror recentiorum acutum hæc fuitiles nugæ ad scho- las adduxisse, quæ in mente tyronis Dialectici non veni- rent, illisque dixisse manifestè probari non diuisum esse quid negatiuum, quàm verò manifestè decipiatur Arriaga, quisque videat. Nostra sententia quam tenet Hurt. & im- pugnat Arriaga, asserit vnum, & non diuisum, quod est idem formaliter ab ente non distingui, & consequenter docet esse quid positiuum; quia conceptus entis, ut sic, positiuus est, semper enim loquimur de ente reali positiuo, cum ens absolute proferimus. Si verò loquamur de ente negatiuo, vel de ente rationis, eodem modo dicemus unitatem seu non diuisionem entis negatiui esse quid negatiuum, & uni- tatem seu indiuisiōnem entis rationis esse ens rationis, eo enim modo, quo fuerit ens, erit unitas, & non diuisio, qua- tale ens afficitur. Ex quibus constat id, quod probat Arri- ga, nec nostris argumentis satisfacere, neque suam senten- tiam suadere, imò nostram confirmare mihi persuadeo. Conuincit enim Arriaga, non diuisionem in Chimæra non esse quid reale positiuum, quod est verum, quia est ipsa en- titas Chimæra, quæ non est entitas positiua realis, sed ens rationis, vnio enim, vel simplicitas illius, quæ est sua non diuisio, entitas est rationis, ac proinde cum dicimus *Chimæ- ra non est diuisa*, aut *Chimæra est non diuisa*, prædicamus de illa per modum negationis significatum quid positiuum, non reale, sed rationis, quod inconueniens non est, vnde argumentum Arriagæ adhuc non probat non diuisum in Chimæra esse quid negatiuum sed non esse positiuum reale, sed positiuum rationis, quod enti rationis, quod positiuum fingitur, potest conuenire.

Subtilius posset inquirere Arriaga, quidnam sit negatio- nem esse diuisam, si enim hanc indiuisam esse non distin- guitur ab ipsa negatione, indiuisio negationis, in qua illius unitas consistit, quid negatiui erit, sicut ipsa negatio: ergo diuisio erit quid positiuum; debet ego dici, quid positiuum importet negationis diuisio, ut possit defendi eiusdè indiui- sionem, & unitatè identificari cum negatione, & esse for- maliter quid negatiuum. Resp. diuisionem negationis esse quid positiuum, videlicet vnionem habitus, quo priuat, ex- pli gratia, negatio quantitatis continuæ habet suas partes negatiuas, quæ opponuntur partibus quantitatis, suppono modo quantitatem habere partes diuisibiles: habet insuper indiuisibilia negatiua, quibus partes negationis vniuntur, quæ indiuisibilia opponuntur cum indiuisibilibus quãtita- tis & sicut hæc indiuisibilia negationis sunt nõ esse forma- liter indiuisibiliu quãtitalis, sic indiuisibilia quãtitalis sunt non esse formaliter positiua indiuisibiliu negationis, & si- cut quãtitalis diuiditur per non esse sui indiuisibilis vnitiui, quod est negatio, sic negatio diuiditur per non esse posi- tiuum sui indiuisibilis negatiui, quod est indiuisibile posi- tiuum quantitatis. Hæc ad maiorem intelligentiam unitatis entitatis negatiuæ, quæ omnia iuxta subiectam

X 3 materiam

materiam intelligenda sunt, negatio enim propriè, nec vnitur, nec diuiditur, sed tantum improprie, eo modo quo dicitur esse.

- 45 Obicit quintò. Vnitas est passio entis: ergo distinguitur ab ente: omnis enim passio ab essentia cuius est passio necessario distinguitur, non per aliquid positum realiter enti superadditum, neque per intellectum ab ente formaliter ex parte obiecti præsum, neque per formalitatem aliquam ab intellectu constitutam: ergo tantum superest negatio aliqua, per quam possit vnitas formaliter distingui ab ente tanquam passio ab essentia. Respond. vnitatem non distingui ab ente aliquo ex prædictis modis annumeratis, neque ratione aliâ præcendente ex parte obiecti, sed tantum per rationem præcisam ex parte actus; eadem enim formalitas obiectiua hac ratione apprehensa essentia dicitur, & illa ratione apprehensa, passio, seu essentia attributum appellatur, non enim ex alio capite dicimus vnitatem esse passionem entis, nisi quia ipsissimam rationem obiectiui prædicipimus sub conceptu formali entis, & posterius sub conceptu formali vnus.

§. VI.

De vno per accidens.

- 46 Nonnulli apud Hurtad. sect. 3. §. 61. vnum per se definiunt, quod constat vno, aut pluribus conceptibus eiusdem prædicamenti, vnum autem per accidens, quod constat conceptibus diuersorum prædicamentorum. Contra has definitiones argumentatur Hurtad. exercitus hominum constat conceptibus eiusdem prædicamenti, & est vnum per accidens: ergo non est vnum per se quicquid constat conceptibus eiusdem prædicamenti, neque omne ens per accidens constat conceptibus diuersorum prædicamentorum. Non vrget obiectio, quia exercitus non tantum constat hominibus, sed hominibus hoc ordine, seu hac oppositione locali dispositis cum certa, & proportionata distantia, quæ includit illorum præsentias spectantes ad prædicamentum vbi, dicit etiam exercitus plures homines inter se coexistentes, qui vt coexistentes, dicunt simultaneas ipsorum durationes pertinentes ad prædicamentum quando, includit insuper plura alia entia artificialia, tubas, vexilla, bombardas, bellica tormenta, & huiusmodi alia quàm plurima, quæ ad strepitum militare necessaria sunt, & ad exercitus constitutionem conducunt. Arguit secundò. Actio, & passio sunt conceptus pertinentes ad diuersa prædicamenta, & tamen non faciunt vnum per accidens, ergo non quicquid includit conceptus pertinentes ad diuersa prædicamenta est vnum per accidens. Resp. actionem, & passionem posse sumi physice, aut metaphysice: si sumatur physice, tantum includit simplicem entitatem secundum quam est vnum simplex accidens habens simplicem vnitatem. Si verò metaphysice sumatur dicit conceptus formales distinctos actionis, & passionis, ex quibus si vnum velis efficere erit vnum per accidens.
- 47 Diuidit Hurtad. vnum per se, in vnum per se absolutum, & vnum per se in aliquo genere. Vnum per se absolute definit: res indiuisa in se constans vno conceptu, vel pluribus constituentibus primum quidditatum conceptum rei, vel illum substantialiter integrantibus. Vnum substantiale tantum, vnum per se absolute vocat Hurt. quod sic definit iuxta principia ab ipso tradita de conceptu quidditatio substantia, de quo Contr. 6. Punct. 1. n. 10. Vnum in aliquo genere, seu secundum quid definit Hurtad. res indiuisa in se, & in suo genere completa. Quam definitionem probat conuenire quantitati, qualitati, & reliquis accidentibus, quæ in se sunt indiuisa seu vnita, & completa secundum propriam rationem, quantitas enim, etsi ex se entitas sit absolute incompleta, in ratione quantitatis completa est, habet enim quantitas hominis quicquid requiritur ad essentiam, & integritatem quantitatis.
- 48 Vnum per accidens definit Hurt. ens indiuisum in se offectum aliquo conceptu non pertinente ad primum conceptum. Quæ definitio iuxta principia tradita ab Hurtad. de conceptu substantia, & accidentis comprehendit omnia concreta accidentalia, quæ per formam accidentalem constituuntur, quæ dicuntur vna per accidens, hoc est, per aliquod accidens, constituta. Explicat etiâ hanc definitionem de accidentibus secundum se sumptis, quia eam ipsa sunt constituti-

ua vnus per accidens non possunt vnitate per se habere, quali Angelus, qui habet vnitatem per se, simul cum accidens non constitueret cum accidente quod illi inhæret, etiâ ex substantiali subiecto constituitur. Affert insuper accidens esse vnum per accidens, quia integraliter vnitas accidentalis per quam fit vnum. Facilius diceret Hurtad. quod est accidens, & ita si quidquam illius ratio valeret probaret vniuersaliter non solum de accidenti integraliter vnito, sed de quocumque, siue diuisibili, & vnito, siue indiuisibili, & nullam habente vnionem. Ceterum sicut non est idem esse ens accidentale, seu esse ens accidens per se ipsum, & consequenter per accidens, hoc est, per conceptum quidditatio, quod est accidens, & esse ens per accidens absolute, quia quæritas, & quodlibet accidens in priori sensu sunt entia per accidens, & tamen entia per se dici debent, quia sunt species propriæ entis, quibus ratio generica entis in qua vnio cum substantia conuenit, per se debent conuenire, sic non est idem esse vnum per vnitatem, quæ est accidens, & esse vnum per accidens.

Censet conceptum vnus per se cõmunem esse substantia, & accidenti, cõposito substantiali, & accidentali, quia sicut vnio cõuenit accidens, & substantia in ratione entis, sic in ratione vnus debent cõuenire, & tã accidenti, quàm substantia vnitas per se propria, & stricta competere debet, sicut eiudem conuenit ratio entis per se propria & stricta.

Vnum per se definirem absolute eadem definitione, quæ vnũ vniuersum definitur, quia vnum per accidens non est propriè vnũ, & ita non illi definitio vnus in cõmuni propriè, sed improprie, & valde analogice potest competere. Est ergo vnum per se, idem quod absolute vnum, videlicet indiuisum in se, & diuisum a quolibet alio. Sic homo per se, & homo absolute eadem definitione definiuntur, neque instituius quandam definitionem ad definiendum hominem vt sic, & aliam ad definiendum hominem per se vt distinctum ab homine picto, qui dicitur homo per accidens, sed eadem definitione, qua definimus hominem absolute, definitur homo per se, vt distinctus ab homine picto, quia ly per se nihil addit supra hunc conceptum homo absolute prolatus, quia quicquid non est per se homo, non est homo, sed homo cum addito dicitur, videlicet homo pictus.

Definitio vnus supra tradita conuenit substantia, & accidenti, concreto substantiali, & accidentali, hoc enim vnum per se existit esse dicendum, & sic accidentale, & album constitutum per formam accidentalem vnitas physice subiecto vnum per se voco, quia constitutum est per vnionem propriissimam, quæ essentialiter est vnio, & intrinsece includit omnia prædicata essentialia constitutiva vnionis propriissimæ. Hoc vnum per se diuidi in vnum per se substantiale, & in vnum per se accidentale. Vnum per se substantiale est illud quod secundum omnia quæ in se continet substantia est, quæ definitio conuenit cõposito substantiali, & entitati substantiali indiuisibili, siue sit materia, siue forma, siue totum substantiale simplex, quæ omnia non comprehenderentur si cum aliis vnum substantiale definirem, vnum cuius forma est substantia. Vnum accidentale definiendum est, vnum cuius aliquid in illo contentum accidens est. Comprehendit hæc definitio accidens vnum secundum se sumptum, in quo nihil reperitur, quod accidens non sit, & concretum accidentale, cuius forma accidens est. Sic vnum substantiale & accidentale definitio, quia suppono iam traditas definitiones, quibus conceptus vnus, & conceptus substantia, & accidentis explicantur, quæ substitui possunt definitorem loco, si definitio vnus per se substantialis, & accidentalis exactè sit tradenda, exempli gratia, definitio ego vnum per se substantiale, vnum quod secundum omnia, &c. loco illius particula vnus, illius definitionem apponere poteris, indiuisum, &c. & loco illius substantia definitionem substantia poteris substituere, & sic in aliis definitionibus, quibus exactè vnum per se substantiale, & accidentale definiat.

Vnum per accidens est illud, quod physice est diuisum, & indiuisum, seu vnitas dicitur vnione quadam morali, seu aliqua ordinatione, quæ improprie vnitas dicitur. Si vnus dicitur exercitus, vna dicitur domus, vna dicitur multitudo, quorum partibus nulla physica cõpetit vnio, sed quædam ordinatorio, seu localis approximatorio, & successio secundum tantam inensionem, vel extensionem ratione cuius aliquo modo